

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Καταγραφή αξιόλογων κτηρίων
και συνόλων σε στρατόπεδα του
Πολεοδομικού Συγκροτήματος
Θεσσαλονίκης

Ομάδα Εργασίας:

Δημήτριος Ζυγομαλάς, αρχιτέκτων ΑΠΘ
Καλλιόπη Παπαϊωάννου, αρχιτέκτων ΑΠΘ
Παναγιώτα Χαλιάζη, αρχιτέκτων ΑΠΘ

Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2005

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Καταγραφή αξιόλογων κτηρίων
και συνόλων σε στρατόπεδα του
Πολεοδομικού Συγκροτήματος
Θεσσαλονίκης

Ομάδα Εργασίας:

Δημήτριος Ζυγομαλάς, αρχιτέκτων ΑΠΘ
Καλλιόπη Παπαϊωάννου, αρχιτέκτων ΑΠΘ
Παναγιώτα Χαλιάζη, αρχιτέκτων ΑΠΘ

Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2005

Περίληψη

Με την εξαίρεση των στρατοπέδων «Παύλου Μελά» στη Σταυρούπολη και «Κόδρα» στην Καλαμαριά, εν μέρει, δε, και του στρατοπέδου «Πεδίου Άρεως» στην ομώνυμη τοποθεσία, ελάχιστα πράγματα είναι γνωστά για το κτιριακό δυναμικό των υπόλοιπων στρατιωτικών εγκαταστάσεων του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης. Η Ομάδα Εργασίας για την «Καταγραφή αξιόλογων κτηρίων και συνόλων σε στρατόπεδα του Π.Σ.Θ.» ανέλαβε να μελετήσει τις κτιριακές υποδομές σε πέντε από τα μέχρι σήμερα ανεξερεύνητα στρατόπεδα του πολεοδομικού συγκροτήματος («Κακιούση», «Ζιάκα», «Παπακυριαζή», «Μεγάλου Αλεξάνδρου», «Καρατάσιου»), καθώς και σε εκείνο του «Πεδίου Άρεως», με σκοπό να εντοπίσει αξία προσοχής κτήρια, συγκροτήματα και σύνολα, να καταγράψει βασικές πληροφορίες για το καθένα από αυτά σε ειδικό δελτίο, να τα αποτυπώσει κατά στρατόπεδο σε τοπογραφικό σχέδιο, να τα αξιολογήσει και, τέλος, να προτείνει την υπαγωγή τους σε μια βασική κατηγοριοποίηση ως προς τις εκτιμώμενες ανάγκες προστασίας τους.

Συνοπτικά στοιχεία έργου

Τίτλος	«Ανάθεση σε ομάδα επιστημόνων της καταγραφής αξιόλογων κτηρίων και συνόλων σε στρατόπεδα του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης»
Απόφαση ανάθεσης	7 ^η Τακτική Συνεδρίαση Διοικούσας Επιτροπής Τμήματος Κεντρικής Μακεδονίας Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, 5 Απριλίου 2005, αριθμός απόφασης: 124
Μέλη ομάδας εργασίας	1. Ζυγομαλάς Δημήτριος, αρχιτέκτων με μεταπτυχιακές σπουδές στη συντήρηση και αποκατάσταση ιστορικών κτηρίων και συνόλων, μέλος Μόνιμης Επιτροπής Αρχιτεκτονικών Θεμάτων ΤΕΕ/ΤΚΜ. 2. Παπαϊωάννου Καλλιόπη, αρχιτέκτων με μεταπτυχιακές σπουδές στην αρχιτεκτονική τοπίου. 3. Χαλιάζη Παναγιώτα, αρχιτέκτων με μεταπτυχιακές σπουδές στην αρχιτεκτονική τοπίου.
Χρονική διάρκεια εργασίας	4 μήνες
Ημερομηνία παράδοσης	15 Νοεμβρίου 2005
Παραδοτέα	Τόμος 106 μονών σελίδων σε 4 έγχρωμα αντίγραφα, CD με το περιεχόμενο του τόμου σε ένα αντίγραφο.
Λέξεις κλειδιά	Στρατόπεδα, κτήρια, συγκροτήματα, σύνολα, προστασία

Περιοχόμενα

2	Περίληψη
3	Περιεχόμενα
4	Ευχαριστίες
5	Εισαγωγή
5	Η πρωτοβουλία απάντησης σε ένα κρίσιμο ερώτημα
6	Διαδικασία και ιδιαιτερότητες της καταγραφής
7	Τα αποτελέσματα της καταγραφής
10	Διαπιστώσεις και συμπεράσματα
13	Αντί επιλόγου: Το κρίσιμο ζήτημα της προστασίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

18	Εισαγωγή
20	Περιεχόμενα παραρτήματος
23	Στρατόπεδο «Ζιάκα»
37	Στρατόπεδο «Κακιούση»
51	Στρατόπεδο «Παπακυριαζή»
59	Στρατόπεδο «Μεγάλου Αλεξάνδρου»
68	Στρατόπεδο «Καρατάσιου»
89	Στρατόπεδο «Πεδίου Άρεως»
106	Πρόελευση φωτογραφιών

Σ τ ο ε ξ ώ φ υ λ λ ο :

- Στρατόπεδο «Παπακυριαζή», κτήριο επισκευών (ΠΑΠ 1.4)
- Στρατόπεδο «Κακιούση», βόρειο σύνολο κτηρίων (ΚΑΚ 1.8),(ΚΑΚ 1.9),(ΚΑΚ 1.10)
- Στρατόπεδο «Ζιάκα», κτήριο συγκροτήματος πύλης ενδιάμεσο (ΖΙΑ 1.8)
- Στρατόπεδο «Μεγάλου Αλεξάνδρου», κτήριο θαλάμων οπλιτών Α (ΜΑ 1.4)
- Στρατόπεδο «Καρατάσιου», Διοικητήριο – Κτήριο αποθηκών (ΚΑΡ 1.9.1 - 3)
- Στρατόπεδο «Πεδίου Άρεως», Διοικητήριο (ΒΑ τομέας στρδου) (ΠΑ 1.8)
- Στρατόπεδο «Ζιάκα», Ξυλουργείο (ΖΙΑ 1.2)
- Φόντο Στρατόπεδο «Πεδίου Άρεως», Πολεμικό Μουσείο (ΠΑ 1.9)

Ευχαριστίες

Η συγκρότηση της ομάδας εργασίας δε θα είχε γίνει δυνατή χωρίς την άδεια εισόδου και μελέτης των στρατοπέδων την οποία παραχώρησε το ΓΕΣ/2οΕΓ/1α3 υπό τον Υπγο Κ. Καραβά, Δντη Α΄ Κλάδου. Στην ολοκλήρωση του έργου της ομάδας, καθοριστική υπήρξε η βοήθεια του στρατιωτικού προσωπικού των έξι στρατιωτικών εγκαταστάσεων που μελετήθηκαν. Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στους παρακάτω διοικητές και διευθυντές επιτελικών γραφείων και, μέσω αυτών, στο προσωπικό των στρατωνιζόμενων μονάδων και σχηματισμών που συνόδευσε τα μέλη της ομάδας στην περιήγηση των στρατοπέδων και διέθεσε αρχειακό υλικό για τη χρονολόγηση των εγκαταστάσεων:

(κατά βαθμό και αλφαβητικά)

- Σχη (ΤΧ) Πατελάκη Μ., Δκτη 308 ΠΕΒ
- Ανχη Βούγια, Δκτη 786 ΤΜΕ
- Ανχη Κοσμίδη Κ., Δκτη 312 ΣΠΤ
- Ανχη Σκορδά Δ., Δκτη 873 ΑΚ
- Ανχη Τσένα, Δντη Γ΄ΣΣ/2οΓρ
- Δντη 3^ο ΤΑΞΥΠ/4οΕΓ
- Δντη 9^ο ΤΑΞΥΠ/4οΕΓ
- Τχη (ΕΜ) Κιοπτιζίδη Ν., Δκτη 884 ΠΑΒΕΤ
- Λγο Ιακωβίδη, Δντη 652 ΠΑΥΠ/4οΕΓ
- Λγο (ΤΧ) Τάκο, Δντη 308 ΠΕΒ/4οΕΓ

Θερμές ευχαριστίες οφείλονται ακόμα στην κα. Όλγα Δεληγιάννη, αρχιτέκτονα της Εφορείας Νεοτέρων Μνημείων Κεντρικής Μακεδονίας, για τη βοήθειά της στην επιλογή των στρατοπέδων που μελετήθηκαν, καθώς και στη συνάδελφο Αντιγόνη Μάντσιου, για την εξαιρετική επιμέλεια των τοπογραφικών σχεδίων.

Δ.Ζ., Κ.Π., Π.Χ.